

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติบริษัท
มหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง
กรรมการของ บริษัท ฟินิคซ์ พัลพ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด (มหาชน)

กรมทะเบียนการค้าได้มีหนังสือ ที่ พณ ๐๖๐๔/๐๔๙๒ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมทะเบียนการค้ามีปัญหาคำพิพากษาฎีกา เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับอำนาจของนายทะเบียนบริษัทมหาชนจำกัดในการพิจารณาปรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. บริษัท ฟินิคซ์ พัลพ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด (มหาชน) ทะเบียนเลขที่ บมจ. ๔๔๒ โดยนายยอร์จ โรเยอร์ เดวิส กรรมการของบริษัทได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง กรรมการของบริษัท คำขอที่ ส๔๑-๒๕๐๔๔๐ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๐ ทั้งนี้ ตามมติที่ ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐

๒. ต่อมา ผู้ถือหุ้นของบริษัทหลายรายมีสายสุวัฒน์ พฤกษ์เสถียร เป็นต้น ได้มี หนังสือคัดค้านการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการตาม ๑. โดยอ้างว่ามติที่ประชุมผู้ถือหุ้น สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ ที่ยื่นประกอบการจดทะเบียน ไม่ได้ดำเนินการเรียกประชุมตาม ขั้นตอนของกฎหมายจึงเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยสรุปประเด็นข้อคัดค้านได้ดังนี้

๒.๑ การนัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ มิได้จัดให้มีการประชุม คณะกรรมการเพื่อมีมติให้เรียกประชุมผู้ถือหุ้นก่อนตามมาตรา ๑๐๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒.๒ หนังสือเชิญประชุมไม่มีความเห็นของคณะกรรมการ

๒.๓ จำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงและการ ลงคะแนนเสียงไม่ถูกต้อง

๒.๔ ได้ยื่นฟ้องต่อศาลเพื่อขอเพิกถอนมติที่ประชุมดังกล่าวต่อศาลแพ่งแล้ว ตามหมายเลขคดีดำ ที่ ๑๐๓๙๒/๒๕๔๐

^๑ มาตรา ๑๐๑ ในการเรียกประชุมผู้ถือหุ้น ให้คณะกรรมการจัดทำเป็นหนังสือนัดประชุม ระบุสถานที่ วัน เวลา ระเบียบวาระการประชุม และเรื่องที่จะเสนอต่อที่ประชุม พร้อมด้วยรายละเอียดตาม สมควร โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องที่จะเสนอเพื่อทราบ เพื่ออนุมัติ หรือเพื่อพิจารณา แล้วแต่กรณี รวมทั้ง ความเห็นของคณะกรรมการในเรื่องดังกล่าวและจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นและนายทะเบียนทราบไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อน วันประชุม ทั้งนี้ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในหนังสือพิมพ์ไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมด้วย

สถานที่ที่จะใช้เป็นที่ประชุมตามวรรคหนึ่ง ต้องอยู่ในท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของ บริษัทหรือจังหวัดใกล้เคียง เว้นแต่ข้อบังคับจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๓. นายทะเบียนได้มีหนังสือแจ้งฝ่ายผู้ขอจดทะเบียนทราบถึงการคัดค้านการจดทะเบียนและขอให้ฝ่ายผู้ขอจดทะเบียนจัดส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการดำเนินการจัดประชุมผู้ถือหุ้นดังกล่าว ที่แสดงให้เห็นว่าบริษัทได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม

๔. ฝ่ายผู้ขอจดทะเบียนได้จัดส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการประชุม พร้อมทั้งชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายละเอียดการดำเนินการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นสรุปได้ดังนี้

ในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๓๙ จนถึงวันที่ได้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ บริษัทได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหลายครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ให้คณะกรรมการของบริษัทได้พิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานของบริษัท รวมทั้งเรื่องการนัดเรียกประชุมและกำหนดวาระการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นดังกล่าวด้วย เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทและตามบทบัญญัติของกฎหมาย ดังนี้

ครั้งแรก การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๗/๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๙ ได้มีการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ และปรากฏว่าได้มีการโต้แย้งกันตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถดำเนินการประชุมต่อไปได้ ประธานในที่ประชุม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจึงได้เลื่อนการประชุมออกไป ทั้งนี้ ก่อนปิดการประชุมประธานในที่ประชุมได้แจ้งว่าจะจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไปในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ และการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๔๐ จะจัดให้มีขึ้นในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐

ครั้งที่สอง การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ในวาระที่ ๑. ที่ประชุมได้มีการพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๗/๒๕๓๙ ซึ่งได้ประชุมเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๙ ฝ่ายผู้ขอจดทะเบียนอ้างว่า การรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการดังกล่าวถือได้ว่าคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมในการประชุมทั้งสองครั้งได้รับทราบและอนุมัติให้บริษัทจัดการประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๔๐ แล้ว

ครั้งที่สาม การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๐ ได้บรรจุวาระการพิจารณานัดเรียกประชุมสามัญผู้ถือหุ้นไว้ในวาระที่ ๘ แต่ก่อนที่จะได้มีการพิจารณาในวาระที่ ๘ ดังกล่าว ปรากฏว่าได้มีการขัดแย้งกันไม่สามารถดำเนินการประชุมต่อไปได้ ประธานจึงต้องปิดประชุม

ครั้งที่สี่ การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นการประชุมรีบด่วนจนไม่สามารถออกหนังสือนัดประชุมคณะกรรมการได้ บริษัทจึงได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๐ ขึ้นในเวลาก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๔๐ จะเริ่มขึ้นและในการประชุมดังกล่าวประธานได้แจ้งว่า ได้จัดส่งระเบียบวาระการประชุมให้แก่กรรมการทุกคนทราบแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๐ และขอให้กรรมการทุกคนแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ ประธานได้แจ้งด้วยว่า กำหนดวันประชุมใหญ่สามัญนี้ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท ครั้งที่ ๗/๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๙ แล้ว

๕. นายทะเบียนได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามคำขอจดทะเบียน และตามเอกสาร

หลักฐานที่ฝ่ายผู้จดทะเบียนได้ยื่นประกอบการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ฝ่ายผู้จดทะเบียนไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่า การประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ ได้นัดเรียกประชุมโดยมติของคณะกรรมการของบริษัทตามขั้นตอนของกฎหมาย จึงได้ปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียน ตาม ๑.

๖. ต่อมา นายธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณ ผู้รับมอบอำนาจจากฝ่ายผู้จดทะเบียนบริษัท ฟินิกซ์ พัลพ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ ซึ่งระบุว่า ตามมาตรา ๑๔๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ นายทะเบียนไม่มีอำนาจพิจารณาก้าวล่วงไปถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการจัดประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทว่าชอบด้วยขั้นตอนของกฎหมายหรือไม่ อำนาจของนายทะเบียนมีเพียงการตรวจสอบว่าคำขอจดทะเบียนถูกต้องหรือไม่ และเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนครบถ้วนหรือไม่ ซึ่งหากคำขอจดทะเบียนถูกต้อง และเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนครบถ้วนตามระเบียบแล้ว นายทะเบียนจะต้องรับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนดังกล่าว และหากเป็นกรณีที่บริษัทได้นัดเรียกประชุมผู้ถือหุ้นผิดระเบียบข้อบังคับของบริษัทหรือขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย มติดังกล่าวก็ยังมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายจนกว่าจะมีผู้ถือหุ้นร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติที่ประชุมดังกล่าว ซึ่งอำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจของศาล ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๐๘^๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

ดังนั้น กรณีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการของบริษัท ฟินิกซ์ พัลพ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด (มหาชน) ครั้งนี้ นายทะเบียนจึงไม่มีอำนาจที่จะปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนและขอให้กรมทะเบียนการค้าส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของนายทะเบียนต่อไป

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเจ้าหน้าที่ของกรมทะเบียนการค้าได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว และมีความเห็นแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ประเด็นแรก การประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ ที่บริษัท ฟินิกซ์ พัลพ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด (มหาชน) ได้จัดให้มีขึ้นนั้นถูกต้องตาม

^๒ มาตรา ๑๔๗ ในกรณีที่คำขอจดทะเบียนถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้นายทะเบียนรับจดทะเบียน แต่ถ้าปรากฏว่าคำขอจดทะเบียนมีรายการไม่ถูกต้อง หรือแนบเอกสารไม่ครบถ้วน หรือรายการใดในคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารมีข้อความขัดต่อกฎหมายให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้จดทะเบียนจัดการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือจัดให้มีครบถ้วนหรือทำให้ถูกต้องตามกฎหมายก่อน เมื่อผู้จดทะเบียนจัดการตามที่ได้รับแจ้งแล้วให้นายทะเบียนรับจดทะเบียน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๑๐๘ ในการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งใด ถ้าได้มีการนัดประชุมหรือลงมติโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนข้อบังคับของบริษัท หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าห้าคนหรือผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอนมติในการประชุมครั้งนั้นก็ได้ แต่ต้องร้องขอต่อศาลภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามวรรคหนึ่ง ให้บริษัทแจ้งไปยังผู้ถือหุ้นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ขั้นตอนของกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทหรือไม่

ฝ่ายแรก เห็นว่า การดำเนินการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ นั้น ฝ่ายผู้ขอจดทะเบียนแสดงหลักฐานเพียงว่า ได้พยายามที่จะจัดให้มีมติคณะกรรมการเพื่อมีมตินัดเรียกประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ และแม้ว่าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐ ประธานคณะกรรมการบริหารจะได้ส่งสำเนาหนังสือบอกกล่าวนัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นให้แก่คณะกรรมการของบริษัท ซึ่งระบุความเห็นของคณะกรรมการในระเบียบวาระการประชุมด้วยก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวมีลักษณะเป็นการใช้มติเวียนซึ่งบริษัทมหาชนจำกัดไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้วินิจฉัยไว้ตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๑๘๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า การที่คณะกรรมการจะมีมติโดยมิได้จัดประชุมกรรมการไม่อาจกระทำได้นี้เนื่องจากไม่ตรงต่อวัตถุประสงค์ของมาตรา ๘๐^๕ ประกอบกับมาตรา ๙๖^๖ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีจึงถือได้ว่าการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นดังกล่าวมิได้นัดเรียกประชุมโดยมติของคณะกรรมการของบริษัท อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย มาตรา ๑๐๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัทข้อ ๒๘^๗ ซึ่งกำหนดให้การประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัททุกราวให้นัด

^๕ มาตรา ๘๐ ในการประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ามีรองประธานกรรมการ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธาน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน เว้นแต่กรรมการซึ่งมีส่วนได้เสียในเรื่องใดไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

^๖ มาตรา ๙๖ บริษัทต้องจัดให้มีทะเบียนกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น และเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานใหญ่ของบริษัท แต่บริษัทจะมอบหมายให้บุคคลใดทำหน้าที่เก็บรักษาเอกสารและทะเบียนดังกล่าวแทนบริษัทไว้ ณ ที่ใดก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบก่อน และต้องเก็บรักษาไว้ในท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือจังหวัดใกล้เคียง

ทะเบียนกรรมการนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการ
- (๒) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้น และจำนวนหุ้นที่กรรมการแต่ละคนถือ
- (๓) วันเดือนปี ที่เป็นหรือขาดจากการเป็นกรรมการ

รายงานการประชุมคณะกรรมการและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นนั้น คณะกรรมการต้องจัดทำให้เสร็จภายในสิบสี่วันนับแต่วันประชุม

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๗ ข้อ ๒๘ ในการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นนั้น ให้คณะกรรมการจัดทำเป็นหนังสือนัดประชุมระบุสถานที่ วัน เวลา ระเบียบวาระการประชุม และเรื่องที่จะเสนอต่อที่ประชุม พร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควร

เรียกประชุมโดยคณะกรรมการของบริษัท อีกทั้งยังกำหนดให้ต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะประชุมหารือกันตามสมควรโดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องที่เสนอเพื่อทราบ เพื่ออนุมัติหรือเพื่อพิจารณา แล้วแต่กรณี รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการของบริษัทในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏเอกสารหลักฐานว่าการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ ได้ดำเนินการนัดเรียกประชุมโดยคณะกรรมการของบริษัทการประชุมนั้นจึงเป็นการประชุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทดังกล่าวข้างต้น

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า การดำเนินการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ นั้น ถือได้ว่า คณะกรรมการของบริษัทได้มีมติให้นัดเรียกประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ โดยชอบแล้ว ทั้งนี้ ตามข้อแถลงของประธานกรรมการของบริษัทในการประชุมคณะกรรมการของบริษัท ครั้งที่ ๗/๒๕๓๙ ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๙ ซึ่งมติที่ประชุมคณะกรรมการยังได้มีการรับรองโดยการประชุมคณะกรรมการครั้งถัดมา คือ การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ โดยในวาระที่ ๑ ที่ประชุมได้มีการพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๗/๒๕๓๙ ซึ่งได้ประชุมเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๙ และเห็นว่า การรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการดังกล่าวถือได้ว่าคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมในการประชุมทั้งสองครั้งได้รับทราบและอนุมัติให้บริษัทจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๔๐ แล้ว กรณีจึงถือได้ว่าการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นดังกล่าวได้นัดเรียกประชุมโดยมติของคณะกรรมการของบริษัท อันเป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายมาตรา ๑๐๑^๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทข้อ ๒๘^๕ แล้ว

ประเด็นที่สอง นายทะเบียนมีอำนาจปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการของบริษัท คำขอที่ ส๔๑-๒๕๐๔๔๐ รับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๐ ในขณะที่มีข้อพิพาทระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทเกี่ยวกับมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ขอจดทะเบียน โดยผู้ถือหุ้นได้ฟ้องเป็นคดีต่อศาลเพื่อให้เพิกถอนมติที่ประชุมดังกล่าวแล้ว และคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ได้หรือไม่

ฝ่ายแรก เห็นว่า เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนชัดเจนตามความเห็นประเด็นที่หนึ่งว่าการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ เป็นการประชุมที่ได้ดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท อีกทั้งยังไม่ปรากฏว่า ได้มีคำสั่งชั่วคราวของศาลที่ขอให้ระงับการจดทะเบียนของบริษัทไว้ก่อนในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล นายทะเบียนจึงมีอำนาจปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการของบริษัท คำขอที่ ส๔๑-๒๕๐๔๔๐ รับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๐ ที่บริษัทได้ยื่นขอจด

โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องที่เสนอเพื่อทราบ เพื่ออนุมัติ หรือเพื่อพิจารณา แล้วแต่กรณี รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการในเรื่องดังกล่าว และจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นและนายทะเบียนไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม ทั้งนี้ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในหนังสือพิมพ์ติดต่อกันสามวันก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวันด้วย

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

ทะเบียนตามมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นดังกล่าวได้โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาดีของศาล

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า นายทะเบียนไม่มีอำนาจพิจารณาก้าวล่วงไปถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการจัดประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทว่าชอบด้วยขั้นตอนของกฎหมายหรือไม่ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๘๗^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้อำนาจนายทะเบียนเพียงตรวจสอบว่าคำขอจดทะเบียนถูกต้องหรือไม่ เอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนครบถ้วนหรือไม่ ซึ่งหากคำขอจดทะเบียนถูกต้อง และเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนครบถ้วนตามระเบียบแล้ว นายทะเบียนจะต้องรับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนดังกล่าว และหากเป็นกรณี que บริษัทได้นัดเรียกประชุมผู้ถือหุ้นที่ผิดระเบียบข้อบังคับของบริษัทหรือขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย มติดังกล่าวก็ยังมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายจนกว่าจะมีผู้ถือหุ้นร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติที่ประชุมดังกล่าว ซึ่งอำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจของศาล ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๐๘^{๑๑} ดังนั้น หากมีข้อพิพาทกันระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัท โดยได้ยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลเกี่ยวกับมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทที่นำมายื่นประกอบการจดทะเบียนนั้น นายทะเบียนจะต้องรอผลการพิจารณาดีของศาลก่อน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์(กรมทะเบียนการค้า) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การที่จะพิจารณาว่า การประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ ที่บริษัท ฟินิกซ์ พลพ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด (มหาชน) ได้จัดให้มีขึ้นโดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทหรือไม่ นั้น เป็นการพิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทเกี่ยวกับมติในการประชุมดังกล่าว อันเป็นกรณีที่ผู้ถือหุ้นได้ดำเนินการร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอนมติในการประชุมไว้แล้ว ตามมาตรา ๑๐๘^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ซึ่งตามข้อ ๙(๑)^{๑๓} แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ กำหนดว่ากรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ดังนั้น ปัญหาตามข้อหารือข้างต้นจึงเป็นเรื่องที่คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย) ไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นได้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบริษัท

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๓} ข้อ ๙ กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

มหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่คำขอจดทะเบียนถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียน แต่ถ้าปรากฏว่าคำขอจดทะเบียนมีรายการไม่ถูกต้อง หรือแนบเอกสารไม่ครบถ้วน หรือรายการใดในคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารมีข้อความขัดต่อกฎหมาย ให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้ขอจดทะเบียนจัดการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือจัดให้มีครบถ้วน หรือทำให้ถูกต้องตามกฎหมายก่อน เมื่อผู้ขอจดทะเบียนจัดการตามที่ได้รับแจ้งแล้วให้นายทะเบียนรับจดทะเบียน” จากบทบัญญัติดังกล่าวย่อมหมายความว่า ถ้าคำขอจดทะเบียนไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน และนายทะเบียนได้แจ้งให้แก้ไขแล้ว แต่ผู้ขอยังไม่ดำเนินการแก้ไข นายทะเบียนย่อมปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนได้

ตามปัญหาที่หารือมาว่า ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทเกี่ยวกับมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ยื่นประกอบคำขอจดทะเบียน และคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล นายทะเบียนมีอำนาจปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนของบริษัทได้หรือไม่นั้น เห็นได้ว่าตามปัญหาที่หารือมาไม่ใช่เป็นกรณีที่คำขอจดทะเบียนไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามที่มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่งบัญญัติไว้อันนายทะเบียนจะมีอำนาจปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนคำขอได้ ดังนั้น นายทะเบียนจึงไม่มีอำนาจไม่รับจดทะเบียน

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๔๑